No. 1748 Zaterdag 30 Juni 1917. 34ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag. Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.— Afzonderlijke nummers fl. 0.15. Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

ONZE BEGROOTING

IN DE

EERSTE KAMER.

Memorie van Antwoord.

Aangenaam was het den ondergeteekende te hooren, dat men zijne voldoening uitsprak over de uitwerking van door hem getroffen maatregelen ter bevordering van de economische ontwikkeling van de kolonie. Hij gevoelt zich daardoor versterkt in zijn voornemen om met inachtneming van de belangen der verschillende eilanden, op dien weg voort te gaan. Op het zoeken naar nieuwe bestaansmiddelen voor de bevolking is daarbij het oog gevestigd.

De vraag, op welke wijze in de hoedenvlechterij betere toestanden zouden kunnen worden geschapen, heeft, ook naar aanleiding van de reeks opstellen van pater EUWENS in den jaargang 1916 van de *Amigoe di Curaçao*, de aandacht van den ondergeteekende. Hij hoopt binnenkort in de gelegenheid te zijn te beslissen of ook aan deze vraag op doeltreffende wijze een oplossing kan worden gegeven.

Toen ten gevolge van den oorlog de gewone markt voor den afzet van Curaçaosche looistoffen (dividivi) werd afgesloten, heeft de ondergeteekende herhaaldelijk moeite gedaan om dien afzet naar Nederland te verplaatsen. Die pogingen zijn niet zonder gevolg gebleven.

Naar de ondergeteekende vertrouwt, zal de tijd niet ver meer zijn, dat een ieder op Curaçao en de andere Benedenwindsche eilanden die werken wil, aldaar ook werk kan vinden. Voor het zoeken naar werk in den vreemde bestaat voor hen geen noodzaak meer.

Het is den ondergeteekende bekend, dat de maisbouw, alsmede de verbetering van den geitenteelt reeds sedert lang de aandacht van het Bestuur had. De daarvoor van wege de kolonie beschikbaar gestelde gelden, werden zoo goed mogelijk besteed.

Met betrekking tot de sisalcultuur moge verwezen worden naar de onlangs bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanhangig gemaakte wetsontwerpen, voorkomende in de voor die Kamer gedrukte stukken onder no. 409 van het loopend zittingjaar.

Het is den ondergeteekende niet mogelijk in te grijpen ten einde prijsstijging van levensmiddelen in Curaçao tegen te gaan. Bij Koninklijk besluit van 26 Augustus 1914 (*Publicatieblad* no. 48) is daartoe aan den Gouverneur de gelegenheid geschonken. Het staat ter beoordeeling van den Landvoogd, in hoeverre de omstandigheden er toe nopen van die gelegenheid gebruik te maken.

De Landvoogd wordt van opdracht voorzien om, wanneer mocht blijken, dat in Curaçao oorlogswinsten zijn behaald, voorstellen tot belastingheffing in te dienen.

ARTIKELEN.

I. *Algemeen en gewestelijk bestuur.* De wijze van aanvulling van den Kolonialen Raad heeft bij opvolgende herzieningen van het Curaçaosch Regeeringsreglement geene verandering ondergaan.

De ondergeteekende meent daartoe ook niet het initiatief te moeten nemen; hem is niets gebleken dat zou wijzen op onzuivere verhoudingen in den Raad, terwijl hij ook geen vrees koestert voor het ontstaan daarvan.

Nevens de aan de Kroon voorbehouden algeheele vrijheid van keuze der leden van den Raad (art. 73 van het Regeeringsreglement spreekt slechts van eene aanbeveling), zijn mede de bepalingen van artikel 71 een beletsel voor het ontstaan van de in het Voorloopig Verslag gevreesde toestanden.

Overigens moge de ondergeteekende er de aandacht op vestigen, dat geregelde kennisneming van de Verslagen en Notulen van den Raad allerminst den indruk geeft, dat verschillende stroomingen in het openbaar leven der kolonie in den Raad niet tot uiting worden gebracht.

Zooals de ondergeteekende bereids in zijne Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende het onderwerpelijk wetsontwerp (stuk no. 16) deed uitkomen, kan van „verloop" van werkkrachten in ambtelijken dienst niet gesproken worden.

Slechts ten aanzien van de bureelbeambten van den laagsten rang, de zg. „geëmployeerden", hebben zich meerdere gevallen van overgang in beter betaalde niet-ambtelijke betrekkingen voorgedaan. Deze omstandigheid heeft aanleiding gegeven om reeds bij de onderwerpelijke begrooting eene nadere regeling van de bezoldiging en bevordering van deze groep landsdienaren voor te stellen (Zie de Memorie van Toelichting — stuk no. 3 — bij onderartikel 1).

Bovendien heeft de ondergeteekende bij de derde Nota van Wijzigingen (stuk no. 22) voorgesteld om eveneens in dit jaar over te gaan tot eene niet onbelangrijke lotsverbetering van bureelambtenaren boven den rang van klerk.

II. *Rechts- en politiewezen.* De ondergeteekende kan zich niet vereenigen met de zienswijze van het eene lid, die in de kolonie geborenen zoo min mogelijk belast zou willen zien met verantwoordelijke betrekkingen.

Het is den ondergeteekende niet duidelijk, met welke bedoeling de hier aan het woord zijnde „verschillende leden" de vraag hebben opgeworpen of de bij Koninklijk besluit van 25 April 1916 (*Publicatieblad* no. 27) getroffen maatregelen betreffende de rechten van natuurlijke kinderen trouw worden gehandhaafd.

Het mag toch als bekend worden ondersteld dat deze regeling betreft burgerrechterlijke verhoudingen, op welker handhaving de Overheid geen invloed heeft. Hij houdt het voor uitgesloten dat wanneer in een burgerlijk geding op deze bepalingen een beroep zou worden gedaan, de rechterlijke macht zou weigeren of nalaten daarmede rekening te houden.

Naar analogie van de wet van 20 Juni 1913 (*Staatsblad* no. 294) heeft de koloniale verordening van 2 Februari 1915 (*Publicatieblad* no. 9) o.a. vereenvoudiging gebracht in de vormvereischten voor huwelijken, terwijl krachtens de verordening van 26 Juni 1916 (*Publicatieblad* no. 56) de dienstverrichtingen van de ambtenaren van den Burgerlijken Stand *kosteloos* geschieden, behalve op tijdstippen buiten de gewone werkuren, alsmede op Zon- en feestdagen vallende.

III. *Geldelijk beheer.* De ondergeteekende deelt de hoop, dat het vraagstuk, op welke wijze voorzien kan worden in de behoefte van eene goede scheepvaartverbinding tusschen de Curaçaosche eilanden en in het bijzonder aan eene dergelijke verbinding tusschen de Bovenwindsche eilanden en het hoofdeiland tot eene bevredigende oplossing kan worden gebracht.

IV. *Onderwijs.* Het standpunt van de leden, die voorstanders zijn van de bevordering van de kennis der Nederlandsche taal in de kolonie, is mede dat van den ondergeteekende.

Wat het gebruik van die taal op de scholen in de kolonie betreft, laten de artikelen 13 en 43 van de Curaçaosche onderwijsverordening vrijheid, om, waar de toestanden zulks noodig maken, van eene andere volkstaal dan het Nederlandsch gebruik te maken.

Naar de ondergeteekende meent te weten, wordt van die vrijheid nog steeds een ruim gebruik gemaakt.

Hij vestigt er voorts de aandacht op, dat in de kolonie Suriname goede uitkomsten zijn verkregen met eene stelselmatige bevordering van het gebruik van onze taal in alle onderwijsinrichtingen. Er bestaat dus, naar zijne meening, geene aanleiding om in de kolonie Curaçao eene andere gedragslijn te volgen. Het geldt hier immers niet het stellen van een hoogeren eisch aan het onderwijs, doch een eisch, met welks vervulling vele jaren gemoeid zullen zijn en die voor het onderwijzend personeel geen groote moeilijkheden meebrengt; onderwijzers en onderwijzeressen toch moeten het Nederlandsch volkomen machtig zijn.

Artikel 23. De Gouverneur heeft het voornemen een voorstel tot herziening van de Curaçaosche onderwijsverordening bij den Kolonialen Raad aanhangig te maken. Of het in de bedoeling van den Landvoogd ligt om daarbij hoogere eischen aan het bijzonder onderwijs te stellen dan de thans geldende, heeft hij den ondergeteekende niet medegedeeld en meent hij te mogen betwijfelen.

Van „vexatoire maatregelen" van den Kolonialen Raad ten aanzien van het bijzonder onderwijs is den ondergeteekende niets bekend. Wordt gedoeld op het eenige jaren geleden verwerpen door den Raad van eene door den tegenwoordigen Gouverneur ingediende ontwerp-verordening, o. m. strekkende tot nadere regeling van het subsidie, dat uit de koloniale kas aan bedoeld onderwijs wordt uitgekeerd, dan moge de ondergeteekende in herinnering brengen, dat, op voordracht van zijnen ambtsvoorganger, eene regeling van het onderwerp in 's Landvoogds geest bij Koninklijk besluit van 23 Juli 1913 (*Publicatieblad* no. 47) in de kolonie werd ingevoerd.

De vraag, of de ondergeteekende bereid bevonden zal worden om verhooging van dit subsidie voor te stellen, wordt — aangezien nog slechts enkele jaren na het tot stand komen van evenbedoelde nieuwe regeling zijn verloopen — door den ondergeteekende voorshands ontkennend beantwoord.

Van eene „zending" van pater DAHLHAUS naar Nederland, in het belang van het R. K. bijzonder onderwijs in de kolonie draagt de ondergeteekende geen kennis. Aan genoemden geestelijke, die bezoldiging geniet uit de koloniale kas, werd bij beschikking van den Gouverneur van Curaçao van 19 Juni 1916 no. 498 tot herstel van gezondheid, één jaar verlof naar Nederland verleend.

VI. *Burgerlijke geneeskundige dienst.* Op den grondslag van een rapport van Dr. DEN HOUTER, raadsman voor den Gezondheidsdienst in de kolonie Curaçao, opgenomen als bijvoegsel tot de *Nederlandsche Staatscourant* van 28 September 1916 no. 228 (Verslagen en rapporten no. 45), is de bestrijding van op Curaçao voorkomende besmettelijke geslachtsziekten ter hand genomen.

Eene gouvernementsinrichting voor behandeling en verpleging van lijders aan die ziekten is einde 1916 te Willemstad geopend: voor de kosten van instandhouding van die inrichting in 1917 is bij artikel 33*bis* van het wetsontwerp een krediet aangevraagd.

VII. *Landbouw.* Dadelpalmen worden op onderscheidene plaatsen in de kolonie, althans op het eiland Curaçao, aangetroffen. Of er aanleiding bestaat om uitbreiding van dien aanplant ook op andere eilanden te bevorderen, kan de ondergeteekende niet beoordeelen. Hij zal de aandacht van den Gouverneur op dit punt vestigen.

VIII. *Openbare werken. IX. Haven en loodswezen.* Ook de ondergeteekende heeft met belangstelling en waardeering vernomen, dat men de verbetering van den havenmond te Willemstad onder leiding van den tegenwoordigen Directeur van open-

---

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Nooit opgevallen, hoe hemelsbreed onze kijk verschilt op menschen, met wien we voor 't eerst 'n „aangenaam" wisselen?

Ik doel niet op ongemotiveerde instantané sym- of antipathieën, die dikwijls bij nadere kennismaking blijken kant noch wal te raken, neen, ik wijs slechts op 't vaak voorkomend geval, dat iets wat de een in 't uiterlijk van zulk 'n persoon dadelijk opvalt en bijblijft, bij 'n ander niet de minste impressie gemaakt heeft.

B.v. Oorlogsschip geweest op een onzer Bovenwinden.

Conversatie loopt natuurlijk dagen lang over dat welkom bezoek.

„Aardige vent, èh, die luitenant...... ach hoe heet ie ook weer, enfin u weet wel, die met ze'n donkere oogen.

Donkere oogen? O, bedoelt u dien meneer met ze'n haviksneus?"

Snapt U mijn illustratie?

No. 1 kijkt instinctief 't allereerst wat voor soort oogen, No. 2 wat voor stijl van neus dat gelaat siert of ontsiert en van de rest hebben ze slechts 'n flauwe notie.

Zoo zijn er ook, die na kennismaking in 'n minimum van tijd tot in de fijnste finesses weten 't model van je ooren, òf dat je voortanden geplombeerd zijn, òf dat je mond té veel koon doorsnijdt, òf dat je aan manicure 'n broertje dood hebt, òf dat je schoenen gehalvezoold zijn, òf dat de snit van je costuum 'n mode of 3 ten achter is, òf dat je boordje naar 'n zeepsopje hunkert, òf . . . . neen zoo is 't genoeg.

Zoo liefhebber ik op dat gebied in de neuzenlijn.

Ben ik eenmaal in contact geweest met 'n willekeurling, ik bedoel voorgesteld, in conversatie geweest, dan kan ze'n physionomie voor mij in 't vergeetboek geraakt zijn, maar loopt ze'n neus — laat 't zijn 'n wip-, plat-, zwam-, romaansche-, grieksche-, rococoneus, of 'n uitwas zonder den minsten stijl — tusschen honderden menschen te flaneeren, dan zal ik u onmiddellijk zeggen, wie de persoon is, die aan dat riekmachine vast zit.

Ook zijn er stervelingen, die 'n haarmemorie rijk zijn. Eens je coiffure gezien, vergeten ze je nooit.

Blijft de moeilijkheid in welk loket van hun memorie ze in 't onderhavige geval, de tallooze biljartbalhoofden opbergen.

Maar ik heb 't over haar, veel haar, heel veel haar, en hier ben ik eindelijk waar ik wezen wil.

Ik heb veel haar.

Natuurlijk, grinniken mijn criticasters, op je tanden.

Alweer abuis, vraag 't maar aan mijn dentist Mr. Maduro.

Mijn haardos — beter bos — gelijkt nu sprekend op 'n ragebol, of 'n koppenjager, zooals de Vlamingen 't noemen. En nu zit 't me dwars, dat de-niet-met-mij-eens-zijnders daaruit zullen distilleeren, dat ik uit sombere wanhoop, mijn à la brosse omhoog laat pieken tot 'n slordig-verwaaide plumeau.

Wees gerust, dit is de reden niet, ofschoon er reden tot wanhoop té over is.

Om maar iets te noemen: Kreeg mij door vriendenhand toegestuurd verslag van Ouderavond op 26 April ll.

Las met groote schrikoogen daar 't volgende:

„In 4 à 5 jaar kan 't kind de taal — 't Hollandsch — machtig worden."

Wacht mij wel aan die deskundige uitspraak te tornen.

Maar snapt u de portée van deez' woorden voor onze buitenscholen?

't Gros van onze blackies loopt hier lang geen 5 jaar school, dus ...... trek nu zelf maar de lugubre conclusie.

Is er voor buiten 'n onpractischer, onlogischer, dommer opvoedingssysteem denkbaar?

't Zit met tot me'n neus, zeggen de Surinamers, maar dat is heusch bij mij 't geval, want van domme doordrijverij tegen beter weten in, ben ik altijd 'n verwoede vijand geweest.

Enfin, maar weer slikken, geen woord er meer aan verspild, *'t geeft immers toch niets!!!*

Weg pessimistische in dichte drommen aanrukkende gedachten als inktzwarte donderwolken, weg, verdwijn!

Niet uit wanhoop, maar uit zuivere economie rijzen mijn haren te berge.

Wat ik bewijzen zal:

Was geknipt, gekortwiekt.

Diepte volgens gewoonte kwartje uit mijn rechtervestzak, en deponeerde 't met 'n „please" naast bayrumflacon.

Toen kwam er geen dankie, zooals gewoonlijk, maar 'n speech over dure tijden, enne...... enfin...... enne er moest nog een kwartje bij.

Weer vingerde ik rechts omlaag boven II rib, en bayrumflacon prijkte tusschen 2 vijfjes.

Bewonder nu mijn gewiekstheid.

In plaats van nu eens per maand die coiffeurstrap op te beenen, doe ik 't nu eens per 2 maanden, en mijn finantiëel equilibre, dat in deez' lijn ook dreigde verstoord te worden, blijft nu zuiver waterpas.

Eens heb ik 't durven bestaan mijn bol toe te vertrouwen aan 'n Curaçaoschen dorpsknipman. Onder de bedrijven kreeg ik al vage vermoedens, dat daar boven op mijn zoldergewelf zich tragische tafereelen afspeelden.

Maar fixeer nu eens je haarwortel plateau, als je daarenboven nog heelemaal van kin tot teen in 'n brandschoon beddelaken gerold zit, dat gaat immers niet.

Toen ik na een zweetje van 27 minuten uit mijn behaard omhulsel kroop, en 'n huiverigen blik in den spiegel wierp, toen rolde 't spontaan van mijn lippen met geprononceerd Amerikaansch accent: now! now!! now!!!

Wat ik zag? 'n Korenveld na hagelslag, 'n onder den voet geloopen gazon, 'n seniel afgetakelden kleerenborstel, en in 't midden 'n brutaal bosje peper en zout, precies 'n afgeleefd, ruiend scheerkwastje.

En tot overmaat van smart komt me daar mijn gastheer binnen, en lanceert me met iets ondeugends in ze'n schitteroogen: Caramba, wat heeft die vent je keurig opgeknapt!

Ik nijdig: Knipt ie jou ook?

Ja zeker.

O, dan begrijp ik er alles van, en keek op mijn beurt naar ze'n kalen knikker, die glom in 't opale zonlicht als 'n reflector van 'n automobiellantaarn.

Van 'n repetitie-executie bij dien haarartist heb ik me verder gespeend.

Wat begrijpelijk is.

* *
*

Weet ge wat onaangenaams er vast zit aan de onder-de-streep-schrijverij?

Dat men je gewoonlijk niet au serieux neemt, ook bij 't verdedigen

bare werken met alleszins gunstigen uitslag afwerkt.

Voor versterking van het loodspersoneel verleende de Minister van Marine zijne welwillende medewerking.

Omtrent het werkplan ter verdere verbetering van de haventoestanden te Willemstad is het overleg met den Gouverneur nog niet afgeloopen. Stellige mededeelingen daaromtrent kunnen derhalve nog niet gedaan worden. Er wordt echter spoed betracht.

De stand der onderhandelingen ter zake van eene aanvraag om concessie voor de watervoorziening van stad en haven van Willemstad veroorlooft niet, dat thans daaromtrent mededeelingen worden gedaan, terwijl de ondergeteekende zich eveneens voorshands moet onthouden van het verstrekken van inlichtingen omtrent den technischen opzet van de voorgenomen waterwerken.

In de kolonie wordt het gebruik van zeewater voor landbouwdeeleinden onder welke omstandigheid ook, uiterst nadeeling geacht.

De ondergeteekende zal voor de ten aanzien van de kleinere eilanden der kolonie in het Voorloopig Verslag tot uiting gekomen wenschen en opmerkingen de bijzondere aandacht van den Gouverneur vragen.

Met betrekking tot enkele ter sprake gebrachte punten kan hij reeds thans het ondervolgende aanteekenen.

Aruba. Decentralisatie van bestuur. In zijn Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Eerste Kamer betrekkelijk het wetsontwerp tot vaststelling van de Curaçaosche begrooting voor 1914 (Gedrukte Stukken Zitting 1913 1914 no. 74*a*, bl 2 onderaan) heeft de ondergeteekende zijne inzichten te kennen gegeven nopens het ter sprake gebrachte onderwerp; het moge hem vergund zijn daarnaar te verwijzen.

Havenverbetering. Zooals de ondergeteekende bij zijne Nota van wijzigingen op het ontwerp der Curaçaosche begrooting voor 1915 heeft medegedeeld (Gedrukte Stukken, Tweede Kamer, Zitting 1914–1915, 3, no. 15, bladz 4) zal met eene verbetering van de Paardenbaai op Aruba eene niet onaanzienlijke uitgave gemoeid zijn, terwijl het werk uitstel lijden kan.

De ondergeteekende meent, dat het tijdstip om bedoeld werk ter hand te nemen zal zijn gekomen wanneer de onderhanden zijnde en mogelijk nog aan te vangen werken ter verbetering en uitrusting van de haven van Curaçao zullen zijn voltooid.

Bonaire. Gemeentelijke indeeling Zie hiervoor onder *Aruba, Decentralisatie*

Kadaster. De Gouverneur acht invoering van een kadaster in de kolonie van groot nut, doch had uit hoofde van de daarmede gepaard gaande kosten bezwaar om de voorbereiding hiervan ter hand te nemen.

Doodschouw. In de kolonie is in voorbereiding eene verordening houdende bepalingen betreffende de verklaringen van overlijden, af te geven door geneeskundigen, waarin ook de doodschouw zal worden geregeld.

Gediplomeerde vroedvrouwen. In Januari 1913 werd op Bonaire een leergang geopend tot opleiding van vroedvrouwen, die in December 1914 was afgeloopen. Aan de deelneemsters, die met gunstig gevolg den leergang hebben medegemaakt is derwege een getuigschrift uitgereikt.

Bovenwindsche eilanden. Deskundige leiding voor den landbouw. De ondergeteekende meent te mogen verwijzen naar het te dezer zake door hem opgemerkte bij de schriftelijke en mondelinge behandeling in de Eerste Kamer van de begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1916 (Gedrukte stukken, Zitting 1915–1916, No. 87a, blz. 2, en verslag van de vergadering van 8 Maart 1916)

Wegen. Op de verbetering van het wegenstelsel op de Bovenwindsche eilanden is de aandacht van het Bestuur voortdurend gevestigd, zooals mede blijken kan uit de Derde Nota van Wijzigingen (Stuk No. 22) gedane kredietsaanvrage onder 4o. bij onderartikel 47, voor voortzetting van de verbetering van de hoofdbergwegen op het eiland *St. Martin.*

Justitie en Politie. In aansluiting aan het voorkomende in de Tweede Nota van Wijzigingen op het onderwerpelijk wetsontwerp (Stuk No. 19) kan de ondergeteekende mededeelen, dat de instelling van een Omgaand gerecht voor de Bovenwindsche eilanden der kolonie in overweging is.

Verwacht mag worden de indiening aan den Kolonialen Raad van eene ontwerp-verordening tot hervorming van de politie, waarbij o.a. voorgesteld zal worden om de politiemacht op de eilanden buiten Curaçao onder rechtstreeks bevel van de Gezaghebbers te doen komen.

Raden van Politie. De ondergeteekende zou gaarne hebben vernomen, om welke redenen men vermeerdering van het aantal leden van de Raden van Politie wenschelijk achtte.

St. Eustatius. Er behoeft geen vrees te bestaan, dat bij uitbreiding van de aanplantingen van de „Cultuurmaatschappij der Nederlandsche Antillen" op St. Eustatius de belangen der landbouwende bevolking zullen worden geschaad.

Saba. Inderdaad zijn de eenige jaren geleden aangewende pogingen om aan de Ladderbaai op Saba een steiger te bouwen, niet met goeden uitslag bekroond.

St. Martin. De ondergeteekende had gaarne vernomen in welk opzicht de opgave over de verdeeling der ingezetenen van dit eiland naar de verschillende beroepen, bedrijven en ambachten, als bijlage C in het Koloniaal Verslag van 1916 opgenomen, onjuist zou zijn. Hij meent ten deze evenwel de opmerking te moeten maken, dat de samenstelling van den staat geschiedt naar de eigen opgaven van de ingezetenen.

Welke ook de omstandigheden zijn, die invloed kunnen uitoefenen op de mate van belangstelling van de kiezers voor de Raden van Politie bij de verkiezingen van de landraden, aan niet voldoenden waarborg voor de vrijheid van keuze kan zulks niet worden toegeschreven. Door de bepalingen van de koloniale verordening van 22|30 November 1869 (Publicatieblad No. 24), gewijzigd bij die van 9 Mei 1904 (Publicatieblad No. 26), waarbij o.m. de wijze van verkiezing der landraden geregeld wordt, is deze voldoende gewaarborgd.

Zooals uit de mededeelingen in hoofdstuk N onder § 4 (St. Martin), op bladz. 28, van het Koloniaal Verslag 1916 blijken kan, heeft de limoenbouw op het eiland de aandacht zoowel van het Bestuur als van bijzondere personen. Voor onderhoud van den lands-limoenproeftuin te Pointe Blanche is een bedrag van f 1200 op de onderwerpelijke begrooting uitgetrokken (zie noot 179 van den Uitgewerkten en Toelichtenden staat der uitgaven).

Sedert 1 Januari 1915 wordt op zes kostelooze scholen op St. Martin onderwijs in het hoedenvlechten gegeven. De leergangen hebben bevredigende uitkomsten gegeven en bezoek daarvan heeft niets te wenschen overgelaten.

Middelen. Naar het oordeel zoowel van den Gouverneur als van den Kolonialen Raad zou eene verhooging van de inkomstenbelasting, welke verder gaat dan de onlangs tot stand gekomen, niet raadzaam zijn geweest met het oog op den in de kolonie, als gevolg van de tijdsomstandigheden, door het overgroote deel der in die belasting aangeslagenen gevoelden druk.

Aangezien de terzelfder tijd van kracht geworden verhooging van de accijnzen op gedistilleerd, wijn en bier — (die zeer laag waren) — uitsluitend op genotmiddelen rust, meent de ondergeteekende, dat zij voor de bevolking geen enkel bezwaar kan hebben opgeleverd.

Intusschen moge worden opgemerkt, dat bedoelde accijnzen, sedert de hervorming van het koloniale belastingstelsel in 1908 niet verhoogd werden. De verhooging waarop hierboven werd gedoeld, is de eerste welke plaats greep.

Ook op de andere te dezer plaatse in het Voorloopig Verslag ter sprake gebrachte punten — drankbestrijding en geldomloop op St. Martin — zal de bijzondere aandacht van den Landvoogd worden gevestigd.

De Minister van Koloniën,

TH. B. PLEYTE.

Ingezonden.

Zeereerw. Pater Redacteur,

Volkomen begrijp ik, dat de Heer VOOREN, warm voorstander van het openbaar onderwijs die hij is, vooral getroffen werd door de volgende zinsnede uit mijn artikeltje in uw blad van 9 Juni:

„Maar vergelijkt men onderwijs met onderwijs, het bijzondere met het openbare, dan is het geen geheim in de kolonie, dat het bijzonder onderwijs gunstig afsteekt bij het openbare. En welk van beide heeft der kolonie de meeste diensten bewezen?"

Door de rest van het artikel, waarin gesproken werd over de vele uitgaven en ontzaglijke offers, die het Vicariaat zich getroost...... door dat alles werd de Heer VOOREN blijkbaar minder getroffen.

Maar wij hebben alleen te maken met hetgeen door ZEd. geschreven werd in uw blad van 16 Juni in antwoord op mijn schrijven van 9 Juni.

Permiteer mij, Mijnheer VOOREN, dat ik even opmerk, hoe U veel te groote waarde toekent aan mijne eenvoudige woorden.

Volgens U heb ik boudweg beweerd „*Iedereen* in de kolonie weet het, *voor niemand* is het een geheim, het bijzonder onderwijs is VEEL BETER dan het openbaar."

Neen, Weledele Heer, zóó kras heb ik het niet gezegd, zoo sterk zijn mijn woorden niet, u overdrijft. Lees maar na wat ik geschreven heb.

Verder schrijft U „heelemaal er niet van overtuigd te zijn, dat het openbaar onderwijs in de kolonie minder goed zou zijn dan het bijzonder."

Heelemaal niet, zegt U.

Uw artikel doorlezend moet ik eerlijk bekennen, dat ik uit uwe redeneering geen argument kan opdiepen dat mij overhaalt naar uw gevoelen.

U argumenteert:

Op het eiland Curaçao zijn 3 openbare scholen.

De Wilhelminaschool is zeer goed.

De Emmaschool is goed.

De Hendrikschool is de „arme Hendrikschool."

En dan besluit U:

„Hierboven toonde ik DUS aan, dat van de 3 openbare scholen op dit eiland 2 goed zijn en één, laten we maar zeggen, slecht."

Hierna vraagt U:

Is daarmede nu bewezen, M. d. R. dat het bijzonder onderwijs beter is dan het openbaar?"

Weledele Heer VOOREN, neem me niet kwalijk, ik had zoo'n frappante vraag niet verwacht......

„Is daarmede nu bewezen? etc."

Neen, daarmede is noch bewezen, dat het Openbaar onderwijs beter is, noch dat het Bijzonder slechter is; daarmede is *niets* bewezen, *totaal niets.* U vergelijkt met...... *niets.*

U heeft iets vergeten, bepaald noodzakelijk om een vergelijking in te stellen. U vergat te noemen het tweede lid der vergelijking, de scholen van het B. O.

Omdat ik volstrekt niet bang ben voor die vergelijking, wil ik U wel even helpen die fout te herstellen.

Tegenover de 3 openbare scholen in de stad stel ik de 6 bijzondere scholen in dezelfde stad. Dus van dien kant dreigt ons geen gevaar.

Tegenover de Wilhelminaschool, die zeer goed is, stellen wij het St. Thomas–College, dat zeer goed is, wat ook van algemeene bekendheid is.

Tegenover de Emmaschool, die goed is, stellen wij de 5 andere scholen, die ook goed zijn.

Tegenover de Hendrikschool, die U, zoowaar, „slecht" noemt, kan ik in de stad geen bijzondere school plaatsen, wijl naar mijn beste weten *niet ééne* bijzondere school zóó genoemd is, noch officiëel, noch officieus.

Na deze zware redeneering nog een aardigheidje.

Mijnheer VOOREN, U deed mij lachen.

Als bewijs, dat de Emmaschool goed is, moet volgens U het volgende dienen:

„We krijgen op de Hendrikschool dikwijls jongens, die de school van den Heer Krijt afgeloopen hebben, en die daar een heel goed figuur slaan." Maar die Hendrikschool betitelt U als *slecht.* Die jongens maken dus een heel goed figuur op een *slechte* school."

Laten wij den Heer VOOREN verder volgen.

„Niet lang geleden zeide ik tot den Heer Inspecteur van het Onderwijs, en ik herhaal het hier in het openbaar — het klinkt solemneel — „Ik zou wel eens willen enz. De Heer VOOREN stelt een vergelijkend examen voor van de Muloscholen onderling en dan?...... „De uitslag zou dan kunnen uitmaken, of de bewering van den Heer A. K. juist is."

Waarde Heer, niet wat *zou* zijn, *indien,* maar wat *is,* wat *bestaat.*

Ik kon met evenveel recht zeggen dat de uitslag dan zou kunnen uitmaken, of de bewering van den Heer VOOREN juist is.

Wat verder volgt in het artikel van den geachten Inzender is grootendeels reminiscentie uit vroeger dagen. Over mij heen werd dat gericht tot anderen. Daar kan ik onmogelijk verder op ingaan.

Alleen wil ik den Heer VOOREN wel verzekeren, dat mij *niet* de schrik om het hart geslagen is, toen ik las, dat de Heer MEERDINK het geheel met den Heer WELLING eens is.

Wat U zegt met betrekking tot professor KRAUS, heeft met mijn artikel van 9 Juni al evenmin iets te maken.

Maar mag ik U even van antwoord dienen op het volgende:

„Ja, M. d. R., zoo gaat het: 't Openbaar Onderwijs kan wel een stootje verdragen, maar van 't Bijzonder Onderwijs, blijf daar af."

Dat zinnetje is toch al *te* mal! U wilt het toch niet doen voorkomen, dat het Openbaar Onderwijs de verdrukte onschuld is?

De verdrukten in de kolonie, dat zijn *wij,* het *Bijzonder Onderwijs,* Mijnheer VOOREN.

„Alleen op Curaçao schijnt men de bijzondere school, onder bescherming van de wet, nu en dan 'n trap te mogen geven" zegt de geestige JAN PAUL in Amigoe van 28 April.

Trappen heeft het openbaar onderwijs niet gehad. De grootste critici tegen de Hendrikschool moet U niet zoeken onder de Roomschen, maar onder de anderen...... en die hebben toch ook voor subsidie gezorgd, niet, waarde Heer VOOREN?

Genaderd zijn wij nu tot het tweede deel van mijn zin uit 't artikel „Naar aanleiding van een verslag, II.

„*Welk der beiden,* (openbaar of bijzonder onderwijs) *heeft der Kolonie de meeste diensten bewezen?"*

„Natuurlijk volgens den Heer A. K. het Bijzonder Onderwijs," zegt de Heer VOOREN.

U is het er niet mee eens, en velen met U — dat vind ik onnatuurlijk voor een verstandig mensch, die de geschiedenis van het Onderwijs op Curaçao kent. De openbare school dateert hier pas van 1884. Vóór dien tijd was hier uitsluitend Bijzonder Onderwijs.

„Laat de geachte Inzender eens een staatje maken van mannen van beteekenis in de kolonie, en laat hem dan eens nagaan, welk percentage van de openbare en welk van de bijzondere school afkomstig is?"

Dank U beleefd, Mijnheer VOOREN.

Om een staatje te maken van mannen van beteekenis in de kolonie, die in de lange reeks van 75 jaren de R. K. Bijzondere School bezocht hebben, dat is geen kleinigheid!

Namen noemen? In geen geval! — Velen ken ik er persoonlijk — U zult er toch ook wel kennen, geachte Heer?

Zelfs onder de Protestanten en Israëlieten kunt U ze vinden.

Natuurlijk zijn er ook respectabele menschen onder de ex-leerlingen van het Openbaar onderwijs. Misschien nog wel meer dan van het B. O. — al bestaat de Openbare School pas 25 jaren. Maar dat schrijf ik toe, ten deele, aan de financiëele kracht van de ex–leerlingen der openbare school, die van huis uit veel gemakkelijker een betere positie kunnen krijgen dan de meeste leerlingen der bijzondere school, die over het algemeen minder welgesteld zijn. Ik geef U dus gaarne toe, dat er van het Openbaar Onderwijs meer mannen van stand in de Kolonie gevonden worden dan onder de leerlingen der Bijzondere School. Maar is daarom nu het Bijzonder Onderwijs van minder beteekenis voor de Kolonie? U heeft niet aan het *volk* gedacht, aan die duizenden en duizenden, die nu al meer dan 75 jaren onderwijs genieten van de R. K. Bijzondere School, onder de allermoeilijkste omstandigheden.

In de stad gaan de meeste leerlingen op de Bijzondere scholen, buiten

---

van principieen en waarheden die je dierbaarder zijn dan je leven.

Nu weet ik ook wel, dat mijn stijl bitter weinig, beter heelemaal niets weg heeft van den statigen massalen, deftigen zinsbouw van onze hedendaagsche schrijvers, maar daar kan ik toch ook niks aan doen.

Critiek van lezers op mijn gepen is steeds een van tweeën: óf „nogal aardig," óf „flauw," „minnetjes," „niet veel soeps," en nota bene dikwijls lezers, die nog geen fatsoenlijken Hollandschen zin in mekaar kunnen timmeren.

Maar dat ik jokkenderwijs misstanden en onrecht te kaak stel, trouw waarheden als koeien laat slikken, verwerkt tot 'n lichtverteerbare hachée, dat vergeet men zoo licht.

Geloof me, zgn. geleerde, degelijke artikelen schrijven, is wel zoo gemakkelijk.

Wilt ge recept?

Ziehier:

Zorg vooral voor veel aanhalingen, dat staat gekleed.

Geef er verder 'n cachet aan door 't te lardeeren met weinig bekende vreemde talen, vooral Latijn en Grieksch, beter nog Tcheksch of Magyaarsch, want hoe minder men er van verstaat, des te grooter kraan zult ge schijnen.

Maar — en dit is hoofdzaak — werk vooral met ellenlange volzinnen en 'n heel regiment van bijzinnen, plaatsbepalende, redegevende, doelaanwijzende, gevolgaanduidende, voorwaardelijke, beperkende, etc. etc. dan eerst ben je stylist, en als je dan nog handig met den Hen naam val „*des*" weet om te springen, dan valt 't lezend publiek gewoonweg om van de mooiigheid.

Mij walgt zulk 'n stijl, 't maakt me kriebelig, korrelig, onwel.

Zou met intens genot, rammeiën met ijzeren vuist maagstreek van zoo'n hansworst op litterair gebied.

Dat sommige van mijn lezers wel eens met dezelfde bloeddorstige gevoelens bezield zijn jegens ondergeteekende zou me niets verwonderen, maar toch, dat laat me koud, ± 7° onder nul.

Want ik schrijf rondborstig mijn opinie, bevreesd voor niemand, en ik *wil* gelezen worden, en ik *word* gelezen.

Pedant? Soit! Maar ik *word* gelezen, en al is resultaat van mijn geschrijf nog slechts miniem, de toekomst zal uitwijzen, wie 'n gezonder kijk had op zoo menigen ongezonden Curaçaoschen toestand, Jan Paul of ze'n antipoden.

Patiëntie!

* * *

Letterzetters kunnen soms akelig eigenwijs zijn.

In mijn vorig artikel laten ze 'n ankerketting, die je natuurlijk heb laten *ratelen,* als 'n espeblad *ritselen,* je presenteert 'n *smoke,* en ze maken er 'n *smokie* van, je geeft *3* kwartier voor 'n autorit naar Willibrord, en ze plakken er nog 'n kwartiertje boven op, je beweert dat 'n zeilreis van San Thomas *naar* St. Eustatius soms 4 o f5 dagen duren kan, en voor *naar* drukken ze *en,* 'n onoplosbare rebus voor den slimsten Amigoelezer.

Laat ik er echter spoedig bijvoegen, dat die nijvere vingerkunstenaars heelemaal vrij uit gaan, want, met 'n blos op mijn gebruinde kaken, moet ik bekennen, dat mijn copie vaak voor mij zelf onleesbaar is.

Komt er van, als je met topsnelheid je van alle kanten aanstormende ideeën op 't papier moet werpen, en je in 'n hobbelstoel gezeten op je knie schrijft.

Op je knie?

Ja, op mijn knie, 't blanco op 'n mappe op mijn knie.

Maar dat druischt immers tegen alle beginselen van hygiëne en paedagogie en alle en vogue zijnde schrijfmethodes?!

Wees gerust, dat weet ik al lang, maar ben mijn leven aan 't beteren.

Luister maar.

Ben voor deez' copie vóór mijn tafel gaan zitten in een ongedwongen en natuurlijke houding.

Het te beschrijven vel papier is zoo geplaatst, dat de onderkant 'n hoek van 30° maakt met den tafelrand.

Geen voeten meer op tafel, neen, dat is uit, die staan nu naast elkander met de geheele voetzool plat op den vloer.

Als 'n kaars zit ik (ik bedoel 'n stearine kaars, want waskaarsen krijgen hier vaak buigbevliegingen), alleen is mijn hoofd met lange lokken 'n weinig naar links voorovergebogen.

Mijn voorarmen liggen met het vleezige gedeelte losjes op den rand van de schrijftafel, zóó, dat ze met elkander 'n rechten hoek vormen.

Met angstvallige nauwgezetheid let ik er op, dat mijn rechterpols niet op schrijfvlak rust, maar dat valt niet mee, daar juist zakte ie weer.

En bewonder nu, hoe methodisch ik mijn schrijfstift hanteer tusschen het nagellid van den middelvinger en den top van den eenigszins gebogen duim.

Precies 2 cM. — mijn duimstok ligt naast me — zijn mijn wijs- en middelvingertoppen verwijderd van de punt van mijn fountain pen, die zelf zacht rust tegen mijn wijsvinger-knokkel.

Haar laten wegzinken in holte tusschen duim en wijsvinger, daar pas ik wel voor op, liever gevierendeeld worden.

Nog niet klaar?

Ach, luister nu, 't wordt nu juist interessant. Methode zegt verder, dat rug van je pen steeds geheel naar boven moet gekeerd zijn, evenals de rug van je hand, wat ik dan ook conscientieus opvolg, alleen bij zoodanige........neen stop, nu wordt 't mij ook te machtig, als ze mij beginnen te be-zoodanigen dan raak ik altijd de kluts kwijt.

Enfin, u kent nu de schrijfmethode, wier vurige beworderaar en in practijk–brenger ik na eerste kennismaking dadelijk geworden ben.

Wie van mijn lezers schrijft er zoo?

'n Akelig klein getalletje, dunkt me.

Never mind, ik schrijf zoo, alsook de schoolkindertjes van San Willibrordo; volg ons na!

't Eenige bezwaar is, dat die stakkertjes in later komende hongerdagen last zullen krijgen 't vleezig gedeelte van hun armpjes te vinden, maar dat is nu nog all right.

Heeren letterzetters, als je nu nog mijn copie niet lezen kunt, dan zijn jullie of geen knip voor je neus waard, of deugt de methode niet.

We zullen Zaterdagavond zien.

Hello, boy!!! Breng gauw 'n wipstoel hier!

JAN PAUL.

San Willibrordo 26 Juni 1917.

Feest v. d. H. Joannes en Paulus.

de stad zoowat allen.

Kunt U nu nog in ernst twijfelen welke school aan de Kolonie méér diensten bewezen heeft?

Een paar honderd leerlingen op de Openbare school, en alle overigen op de Bijzondere school!

Op Curaçao, op Bonaire, op Aruba, om van de Bovenwindsche niet te spreken, telt het Bijzonder Onderwijs overal veel, veel meer leerlingen dan het openbare. De Bijzondere school zorgt voor het volksonderwijs. Als de Kolonie Curaçao in haar geheel beschaafd kan heeten, dan is dat te danken aan het Bijzonder Onderwijs. En wat heeft dat Onderwijs al dien tijd weinig gekost aan den Staat! Een schijntje van wat in een paar jaar het Openbaar Onderwijs kostte.

Aan een arme, noodlijdende Kolonie schatten bespaard is toch ook een dienst, zou ik meenen.

Met beleefden dank voor de opname, Zeereerw. Pater Redacteur,

Uw dw. dr.

Aruba, 19 Juni '17. A. K.

Engelands oorlogskosten.

Minister Bonar Law heeft onlangs bij de indiening der begrooting in het Lagerhuis meegedeeld, dat de uitgaven in het afgeloopen jaar de raming met 372 millioen pond hebben overtroffen. Dit is in hoofdzaak te wijten aan de uitgaven voor munitie, leeningen aan bondgenooten en overzeesche gewesten. De leeningen aan bondgenooten hebben de raming met 100 millioen pond overtroffen, zij bedragen 540 millioen, sedert het begin van den oorlog 828 millioen, die aan overzeesche gewesten 52 millioen, sinds het begin van den oorlog 142 millioen.

De nationale schuld is thans gestegen tot 3854 millioen, maar daarvan kunnen de voorschotten aan bondgenooten en overzeesche gewesten worden afgetrokken.

Spreker noemde de ontvangsten en het bedrag van de uitgaven dat daardoor gedekt wordt, bevredigend en verklaarde dat geen ander oorlogvoerend land op zoo gunstige cijfers kan bogen.

Salarissen van geestelijke onderwijzers.

In de afdeelingen der Eerste Kamer heeft men zich bevreesd getoond, dat bij de gelijkstelling in zake onderwijs de eerw. Broeders en Zusters, die onderwijs geven aan katholieke scholen, wel eens meer salaris zouden kunnen ontvangen, dan zij voor hun eigen behoeften noodig hebben. Dat meerdere zou dan — men denke het zich toch! — gestort worden in de kas van de Congregatie en aldus voor kerkelijke doeleinden worden gebruikt. Men begreep zelf niet...... hoe men het met de christelijke consciëntie kan rijmen om geld aan te nemen voor iets anders dan waarvoor het gegeven wordt.

Cort van der Linden heeft hierop geantwoord, dat indien de financieele gelijkstelling wordt aanvaard, het onvermijdelijk is dat de salarissen van de onderwijzers en onderwijzeressen van congregatie scholen naar denzelfden maatstaf wordt geregeld als de tractementen der openbare onderwijzers. Het salaris wordt gegeven voor de arbeids prestatie en deze is onafhankelijk van de behoefte.

Ook „De Vaderland — wij constateeren het met voldoening — acht de opmerking uit den booze.

„De Staat — schrijft het blad — heeft niet te vragen naar hetgeen met het loon gedaan wordt door hem, die het heeft verdiend. Als een sociaal-democratisch onderwijzer, die f 1500 verdient, uit liefde voor zijn beginsel, verkiest ongetrouwd te blijven, en daardoor in staat wordt gesteld de helft van het genoten tractement in de Partijkas te storten voor sociaal-democratische propaganda, zal toch zeker niemand daarin een motief vinden, om hem minder te salarieeren dan een ongetrouwden collega, die dit niet doet."

DE OORLOG.

Koning Constantijn van Griekenland heeft afstand gedaan van de regeering ten behoeve van zijn tweeden zoon Alexander. Deze tweede zoon scheen meer genegen om de Verbondenen te helpen en daardoor zoo mogelijk den troon zijns vaders te behouden. Het Kabinet Zaimis heeft zijn ontslag ingediend, en Venizelos werd met de formatie van een nieuw ministerie belast. Hij slaagde naar wensch en behield voor zich zelf de portefeuille van Oorlog. De Franschen hebben nu carte blanche, maar de Grieken zelf nemen met dat alles toch geen genoegen; er hadden te Athene weer opstootjes plaats, welke met behulp der Franschen werden onderdrukt.

De Russen zijn nog niet tot kalmte gekomen en weten nog niet goed, wat ze willen. In den Kaukasus zijn ze weer dapper aan 't vechten; aan het Rigafront zullen ze ook wel weer beginnen, want de Duitschers zelf gingen opnieuw tot den aanval over. Engelschen, Franschen, Amerikanen, Japanners, alles helpt om den Russischen warboel te ontwarren en orde te scheppen in den chaos. Als ze de Russische soldaten maar weer aan het vechten kunnen krijgen, doch dat schijnt de groote moeilijkheid van het oogenblik.

Aan het Westerfront bleven groote feiten uit. De Engelschen kwamen dichter bij Lens, dat ieder oogenblik hun in handen kan vallen. Ook op andere gedeelten van de Hindenburg linie werd stevig doorgewerkt aan het systematische plan, maar alles bleef beperkt tot kleine successen.

Heel hard opschieten doet de oorlog niet, en over een maand zijn we al in het vierde oorlogsjaar.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Moeder Florencia. ✠

Gisteravond omstreeks half tien is in het St. Elizabeths-gasthuis in den Heer overleden de Weleerw. Moeder Maria Florencia, Overste van het Leprozen-gesticht.

Van de zestien jaren, welke Zij op Curaçao doorbracht, heeft Zij 15 jaren gewijd aan de verpleging der melaatschen, de laatste 4 jaren als Overste. In echt Franciskaansche devotie ging Moeder Florencia op waarlijk hartelijke wijze met hare zieken om, zij gevoelde het groote leed dezer armen en trachtte het zoo veel mogelijk te verlichten en dragelijk te maken. De melaatschen verliezen in haar een zorgzame moeder, die hen oprecht liefhad in God en zich geheel voor hen opofferde. Al te veel heeft Zij van hare krachten gevergd en daarom is Zij zoo vroeg heen gegaan. Maar nu weet zij op Wien zij vertrouwd heeft en dat de rechtvaardige Rechter trouw het loon voor haar bewaard heeft.

Voor Zaquito in het bizonder en voor de Gasthuiszusters in het algemeen is haar vroegtijdige dood een groot verlies.

Mejuffr. Anna Maria Strijbos werd te Stratum geboren, 5 Dec. 1873, trad te Breda in het klooster 16 Augustus 1897, legde aldaar 19 Dec. 1899 hare H. Geloften af en kwam 1 Juni 1901 op Curaçao.

Hedenmiddag 5 uur zal de begrafenis plaats hebben.

Zij rust in vrede.

Mgr. W. van de Ven.

Z. D. H. de Bisschop van 's Hertogenbosch herdenkt het buitengewone feit van zijn 25-jarig Episcopaat.

27 Mei ll. was het 25 jaar geleden, dat Monseigneur tot Bisschop van den Bosch werd benoemd, en 9 Juli a. s. is het de 25ste consecratiedag.

Het Apostolisch Vicariaat van Curaçao heeft geheel bizondere reden om den hoogbejaarden Kerkvorst te gedenken op dit zilveren jubeltij. De Bisschop van den Bosch stond aan onze Missie de Eerw. Fraters van Tilburg af, die steeds zoo hoogelijk gewaardeerd werden als uitstekende leerkrachten voor onze scholen. Maar ook persoonlijk stelde Mgr. van de Ven zeer veel belang in onze Missie en steunde het Vicariaat zooveel Hij vermocht.

Daarom verzocht de Apostolisch Vicaris om een kort gebedje voor dezen feestvierenden Bisschop, vooral aan de religieuzen en Priesters.

***

De Apostolisch Vicaris van Curaçao, Z. D. H. Mgr. M. G. Vuylsteke heeft Woensdagmiddag het H. Vormsel toegediend in de Cathedrale Kerk.

Donderdagmorgen heeft Monseigneur de nieuwe kapel en den vernieuwden bouw van het St. Thomas-college ingewijd en persoonlijk de Eerste H. Mis in de nieuwe kapel opgedragen.

Zaterdagavond zal Z. D. H. met Pontificaal Lof en processie de plechtige viering der Junimaand in de Rozenkranskerk van Pietermaai besluiten.

Zondagmorgen draagt de Bisschop een Pontificale Hoogmis op in de Cathedraal ter viering van het feest der H.H. Apostelen Petrus en Paulus.

De Nieuwe Kerk.

Vandaag komt de eerste kolom uit zijn houten omhulsel, Maandag de tweede. Op het einde der volgende week zullen alle kolommen aan den Epistelkant der kerk gereed zijn.

Men kan derhalve al een volledigen indruk krijgen van het mooie gezicht dezer kolommenrij. Zij zijn rank en slank en zullen al heel weinig het gezicht op altaar en preekstoel belemmeren.

Heuglijk Nieuws.

De HEG. Heer Gouverneur heeft bij den Koloniale Raad een Ontwerp ingediend ter algemeene verhooging van traktementen en toelagen.

Met groote blijdschap zal dit be richt worden vernomen.

De Gouverneur stelt deze verhooging voor als suppletoire begrooting voor 1918, zij zal dus ingaan 1 Januari van het volgend jaar.

Een heele uitkomst voor menig gezin.

Om de groote belangrijkheid der zaak zullen we de Memorie van Antwoord de volgende week in haar geheel publiceeren.

Reorganisatie van Politie.

Eindelijk, eindelijk! Ook de hervorming van de politie krijgt haar beslag.

Wordt voorgesteld een corps met 1 Commissaris, 1 inspecteur, 5 hoofdagenten, 17 agenten 1e kl. en 86 agenten 2e kl. Te samen 110 man schappen.

Daar zal nog wel het een en ander over gezegd worden, alvorens deze reorganisatie in werking treedt.

Een onzer desiderata zou wezen: de aanstelling van een paar marechaussees te paard om in de buitendistricten de noodige rondes te doen, vooral Zaterdagavond en des Zondags.

Openbare Werken.

Voorgesteld wordt den weg van af het erf Wacao tot en met den overlaat bij Mundo Nobo, een macadamweg te maken en de afwatering beter te regelen.

Ook zullen nieuwe verbeteringswerken aan onze haven worden uitgevoerd.

Een uitstekende maatregel.

Danspartijen.

Curaçao is berucht om zijn vuile dansen.

De goedgezinden zouden zoo gaarne een einde zien gemaakt aan deze onzen goeden naam onteerende buitensporigheden.

Maar de Wet beschermt die losbandigheid, uit vrees de vrijheid te veel aan banden te leggen.

De vrijheid van baldadige woestelingen, het uitvaagsel onzer maatschappij.

Niet de vrijheid der rustige, fatsoenlijke burgers, wien die uitspattingen een ergernis zijn en een voortdurende hinder.

De zoogenaamde danspartijen, welke tegenwoordig vrij geregeld Zaterdags avonds en des Zondags plaats hebben mogen niet gerangschikt worden onder de behoorlijke *ontspanning* van het arme volk.

Publieke vrouwen geven dan hun feesten in daartoe afgehuurde huizen in de buitendistricten rondom de stad.

De openbare gezondheid wordt door deze slemppartijen niet gediend, en nog minder de openbare zedelijkheid. Het sparen wordt er niet door bevorderd, maar de verkwisting veeleer in de hand gewerkt.

Daar bestaat, helaas, geen Wet, die dergelijke danspartij verbiedt.

Maar zulk een Wet te maken is allereerste eisch van sociale wetgeving.

Nu de financieële toestand der lagere bevolking verbetert, moet de Wet haar behoeden tegen uitspattingen.

Vroeger hadden de groote danspartijen slechts in den Kersttijd en omstreeks Nieuwjaar plaats, nu is het bijna regel, iedere week.

Kan het *fatsoenlijken* lieden belet worden hun huizen te verhuren aan *onfatsoenlijke* menschen tot het houden der dergelijke drinkgelagen en danspartijen?

Is het niet mogelijk die soort vermakelijkheden zwaar te belasten, voor ieder uur na twaalven middernacht een telkens hoogere belasting?

Bestaat er geen middel om de messen af te nemen van de Heeren die naar de Partij gaan?

Is voortdurend Politietoezicht daarbij, of althans dicht in de buurt, heelemaal buitengesloten?

Een sociale wetgeving moet meehelpen het volk op te voeden.

Bovenstaande beschouwing geschiedt naar aanleiding van een danspartij, gehouden Zaterdagavond op *Madi*, waarbij braaf gevochten is, een doode viel, een ernstig gewond en een licht gewond werd.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen een exemplaar van *America Latina* en *Vrede door Recht*.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Mei 1917.

	Geboorten.				Overleden		Aangegeven.		
	M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	M. gesl.	Vr. gesl.	Levenl. in echt	Levenl. b. echt	H.
Stadsdistrict	15	10	12	13	4	12	0	1	9
2e. district	2	6	4	4	1	2	1	0	3
3e. district	6	7	6	7	1	1	1	0	2
4e. district	1	1	0	2	1	0	0	0	1
5e. district	5	4	6	3	1	2	1	0	1
Totaal.	29	28	28	29	8	17	3	1	16

Officiëele berichten.

Aan Henriette Lourensz. verpeegster in de inrichting tot behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten alhier, is op haar verzoek eervol ontslag als zoodanig verleend.

Aan den kommies 2de klasse der belastingen alhier A. W. Marugg is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den heer J. H. M. Ellis is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als geneeskundige aan de inrichting tot behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten alhier, en als zoodanig is tijdelijk aangesteld de heer W. A. Winkel.

Blijkens van den Minister van Koloniën ontvangen kennisgeving is aan den brigadier der marechaussee in deze kolonie, K. Post, thans met verlof in Nederland, tot verder herstel van gezondheid, zes maanden verlofsverlenging verleend.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Leonora Boelbal, Enriqueta de Dali, Modesto Fanijter, Chandi Hernandes, Rosarita Henriques Enrique Garcia, Janes S. Jesurun, Gabriela Calvo, Carmelita Lacié Lorencio Melander, Lopez, Miller & Co., Inesdelia Nadal, Rosa Anita Royal, Mercelita Ruis, Petronilia Streeder, John Walle, West India Oil Co.

Aangeteekende stukken: R. Irepek, Jacobo Prins.

Rotte Visch.

Donderdagmorgen werd opnieuw door de Politie een lading gezouten visch afgekeurd en in zee geworpen.

Laat dit een goede les zijn voor de opkoopers aan de Kust, en aan de gebruikers hier. Niet koopen, als er een luchtje aan is.

Hoe jammer, dat we in eigen Kolonie maar niet komen kunnen tot het conserveeren van visch, rooken of zouten. De rookkamer op het Rif bestaat altijd nog, naar we meenen, maarre??? Laat men het eens met inzouten beproeven. Gezouten visch is een ingeburgerd volksvoedsel.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 29 Juni 1917.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.	—
ZOUT per vat van 130 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.07½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.40
id. per KG. 2e kw.	„ 0.30
HUIDEN per K.G.	„ 0.80
GEITENVELLEN per K.G.	„ 2,00
WOL per K.G.	„ 0,25
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.80
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa).	
Kwaliteit No, 1 .... per dozijn	„ 3.87½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3,50
„ „ 2 „ „	„ 4.50
„ „ 3 „	„ 6.12
„ „ 3 „ „	„ 6.80
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„ 7.20
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„ 12
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ 1 van 25 c.M. of minder	
STROOHOEDEN (latat):	f.
Kwaliteit X per dozijn	f1,12½
Kwaliteit XX per dozijn	f1 87½

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde.

1. Seminaristen Marsch — Hannusch
2. L'Italienne á Alger Ouverture — G. Rossini
3. Englantine Valse — F. Andrieu
4. Ein Abend in Toledo [1e uitv.]
   1. Serenade 2. Spanischer Tanz — M. Schmeling
5. Busse's Quickstep — Dr. S M. Cosh
6. Les Contes d'Hoffmann Fantaisie — Offenbach
7. Gavotte Favorite 1e uitv. — Bouchel
8. La Bella Cubanita Danza — La Presa

Regenval

gedurende de maand Mei.

	m.M.
Fort Amsterdam	2.7
Westpunt	0
Hoffi Abao	3.
Kl. St. Martha	4.
Dokterstuin	5.
Plantage Siberië	9.
Cas Chikitoe	0
Sta. Maria	10.
Sta. Rosa	5.
Plantage Gr. St. Joris	3.5
Wilhelmina-tuin	0
Beekenburg	3.2
Noordkant	25.

Nederland.

Dr. P. J. H. Cuypers.

Bij een portret in „Elseviers Maandschrift” schreef de architect Jan Stuyt over den thans 90-jarigen dr. Cuypers o.a. de volgende waardeerende woorden:

„Het was tijdens het VIIIste Internationaal Architecten Congres te Weenen — de opening rou plaats hebben in de groote zittingszaal van het Parlementsgebouw — de deelneming aan het Congres was dermate, dat de geweldige zaal tot in alle hoeken geheel gevuld was met vertegenwoordigers van den architectenstand uit alle oorden van de geheele wereld — de dames hadden op de galerijen plaats genomen. In alphabetische volgorde kwamen de afgevaardigden der verschillende landen aan het woord — een handgeklap aan 't einde van de korte toespraak van elken representant was de beleefdheidsbetuiging der welwillend gestemde congresleden — maar zeker zullen de daar aanwezige Hollanders nog met trots gedenken, dat [illegible] van dr. Cuypers [illegible] begon te spreken, [illegible] applaus zijn verschijning op de spreektribune begroet. [illegible] Een spontane hulde van heel de wereld, een moment van beteekenis voor de Hollandsche natie!

„En hoewel wij Hollanders nu juist niet lijden aan overmatig ontwikkeld nationaliteitsgevoel, zullen velen als Hollanders reeds in het feest van dr. Cuypers een reden vinden tot verheuging.

„Want tot verheuging stemt het, dat wij onder onze landgenooten nog mannen hebben die boven de dimensies van ons kleine landje zijn uitgegroeid — en onder die mannen neemt dr. Cuypers een eereplaats in.

„Waar vindt men ter wereld de weerga van een gebouw als het Rijks Museum; waar (ik spreek van gebouwen uit de latere tijden) die rijpheid, die bezonkenheid, dat sierlijk gracieuse, tevens stemmingsvolle en toch weer zoo monumentale, wat het terugzien van het Museum telkens en telkens weer een nieuwe verheuging doet zijn, een feest voor de oogen; een feest van kleur en lijn, zooals u zelden in uw leven wordt geboden.

„En in den eerbiedigen stoet van statige kerkgebouwen, wat een wereld van eruditie, opent zich voor onzen verbaasden blik, indien we ook maar even de moeite doen de beteekenis ervan te willen doorgronden.

„Er is misschien geen land waar relatief gesproken, zooveel genieën, talenten en beroemdheden rondloopen als in ons goede vaderland — de gesurpeerde reputatie is ten onzent helaas geen uitzondering — en daarmede wordt dan de glans van het werkelijk schitterende wel eens verbleekt — dat dr. Cuypers negentig jaar is kunnen worden en zich in de algemeene waardeering is blijven verheugen, pleit in niet geringe mate voor 's mans buitengewone kwaliteiten.

Buitenland.

De Vereenigde Staten en de West-Indische Eilanden.

Onder alle geweldige gebeurtenissen van de laatste weken is er eene een beetje schuil gegaan, die toch hare beteekenis heeft, en vooral ook Nederland belang inboezemen moet.

Het was 't bezoek van den Deenschen Gezant te Washington aan Minister Lansing, waarbij deze een bundeltje van vijf en twintig millioen dollar aan bankbiljetten op tafel had liggen, die de ander meenam, nadat een tractaat geteekend was.

Dit tractaat bevatte de overdracht van de Deensche Antillen aan N. Amerika.

Men weet, op hoe merkwaardige wijze de zaak in Denemarken was behandeld geworden. Er is een algemeene stemming van alle mannen en vrouwen boven de 29 jaar over gehouden. Die hadden over den verkoop *ja* of *neen* te zeggen, en ontvingen daarvoor een afdruk van het uitvoerige parlementsrapport, waarbij de argumenten voor en tegen netjes gerangschikt waren. Zoo kon het volk oordeelen. En het heeft geoordeeld. Een groote meerderheid heeft den verkoop aanvaard.

Aanvaard, moet men wel zeggen, want een vrijwillige transactie kan het onmogelijk worden genoemd.

In waarheid is de geheele overdracht van de Deensche Antillen een stukje oorlog geweest en wel een stille voorlooper van het meedoen van de Vereenigde Staten. Over de hoofden der Denen heen, is hier een stille troef gespeeld tusschen de Geallieerden en de Duitschers.

De ondergrond der feiten is immers deze, dat het voornaamste der Deensche Antillen, St. Thomas, met eenige overdrijving genoemd kon worden: niet eene bezitting van Denemarken, maar van de Hamburg-Amerika-lijn.

St. Thomas is een onvruchtbaar heuvelachtig eiland. Het bezit echter de haven Charlotte Amalie, die een der veiligste oorlogshavens heet, welke men zich denken kan. De nauwe toegang en de beschutte ligging daarachter, deden haar bij de marinedeskundigen steeds beoordeelen als „een haven die met zeer weinig kosten praktisch onneembaar zou kunnen worden gemaakt.”

Met Môle Saint Nicholas op Haïti (waarvoor de Vereenigde Staten een „fiscaal protectoraat” hebben verkregen), dingt zij naar den titel van „Gibraltar van de Caraïbische Zee.”

***

De Caraïbische Zee. Dit beteekent niet alleen het rijke handelsgebied, dat omsloten wordt door Venezuela, de landengte van Panama, Mexico, Cuba, Jamaica en de Kleine Antillen. Het beteekent ook 't invaarbekken voor de groote nieuwe wereldstraat: het Panamakanaal.

Wat de Middellandsche Zee is, èn als „oude wereldzee” maar bovendien als 't portaal voor Suez, is de Caraïbische Zee op het Westelijk halfrond.

Twee van de ingangen tot deze nieuwe wereldzee hadden de Vereenigde Staten reeds (door Cuba, San Domingo en Porto Rico) onder hun beheersching gekregen. St. Thomas geeft de macht over de derde. En op dit St. Thomas had de groote Duitsche lijn voor de openstelling van de Panama-route groote dokken en kolen-reserven laten aanleggen, kortom zich geheel „thuis” gemaakt.

Zoo zag men daar, wanneer de strijd zich eenmaal naar het Westen mocht verplaatsen, een basis voor Duitsche actie, vooral ook tegen Amerika zelf, — tegen het scheepsverkeer tusschen de Oostkust en de Westkust, dat op Panama is aangewezen, en dat voor oorlogstijd, het blijkt nu reeds bij den schepenbouw, zulk een overwegende beteekenis heeft.

Denemarken had een sleutel in den zak tot het groote hek. En daarom is gedurende den oorlog aanstonds met zooveel aandrang de overdracht doorgezet.

Het geval herinnert eenigzins aan den verkoop van 't rijke Louisiana door Napoleon aan de Vereenigde Staten, enkel, omdat hij in zijnen strijd met Engeland bang was, dat dit rijk er zich zelf van meester maken zou.

Alleen waren toen de Vereenigde Staten niet anders dan machtige buitenstaanders.

Dit keer is ook hun eigen oorlogsbelang in het spel gekomen.

Maar bovendien: hun *imperium*.

***

Reeds sinds den aanvang van de 20ste eeuw heeft de groote Noord Amerikaansche Republiek in hare Caraïbische politiek bewezen, dat democratiën als zij wel vrede, — maar tegelijk zeer machtlievend kunnen zijn.

Men doet in het algemeen wijs, op het pacifisme van zulke groote en energieke gemeenebesten niet te eenzijdig te bouwen. Geen drang tot heerschen en groeien is misschien zoo sterk, als de hunne. Geen geloof aan de eigen kracht zoo onvoorwaardelijk. Het wordt immers door de geheele volkziel gedragen. Geen vuur, eenmaal ontbrand, laait ook krachtiger door. Dit hebben de mannen van de Fransche revolutie bewezen, die voor de buitenlandsche politiek van hun land eenvoudig verwezenlijkten, wat aan een Lodewijk XIV, eenen Lodewijk XV, was mislukt.

Tot zulk eene ontwikkeling achten wij ook de *United States* niet buiten staat.

Voor den lateren tijd, voor geheel Europa, kan het americanisme een bron van zorg zijn.

Hoeveel met eene kort en krachtige expansiepolitiek te bereiken valt, is reeds zeer duidelijk bewezen in de Republieken van Centraal-Amerika en van de Antillen, die geleidelijk en door allerlei protectoraatvormen, onder Amerikaanschen invloed zijn gebracht. Een invloed, waarvan de heilzame kanten zeker ook door niemand mogen worden ontkend.

Politiek nog niet onverdeeld; maar vooral economisch, wat handelsverkeer betreft, heerscht de machtige republiek met hare tarieven in het geheele gebied.

„De welvaart in alle eenheden in de Caraïbische zee hangt voor het grootste deel af van het goedvinden van 't Amerikaansche Congres.”

Zulke zinnen kan men lezen in de verhandelingen, die van Amerikaansche zijde geschreven worden over „*the Caribbean Interests of the United States*”

En hier is het, dat ook wij nog eens de ooren spitsen.

Ook wij, immers, hebben „Caraïbische interesten” met onze eilanden Beneden en Boven de Wind, waarvan CURAÇAO 't voornaamste punt vormt.

***

Praktisch gesproken moeten wij 't voor een rustig bezit dezer oude koloniën een voordeel achten, dat zij niet gunstiger gelegen, en niet rijker zijn.

Nu gaan de „Caraïbische plannen” er met kalmte aan voorbij, en kunnen wij ons bedaard aan de ontwikkeling wijden welke het moederland verplicht is ook voor deze bezittingen te bevorderen, en die wellicht na den oorlog een zekerder vlucht nemen kan.

Ook de staatkundige of strategische aantrekkelijkheden van een St. Thomas worden daar gelukkig niet gevonden.

Toch mag Nederland naar dezen kant de gedachten evenmin geheel laten zwerven.

Een bekend Amerikaansch maandschrift kwam onlangs naar aanleiding van het Deensche geval, tevens op „Holland's begeerlijke bezittingen”, en zeide dat „Saba, St. Eustatius en St. Martin weliswaar weinig beter zijn dan klippen en zonder belang, maar Curaçao, Aruba en Bonaire niet alleen geen onaardige eilanden, doch ook strategisch van gewicht. Gelegen voor de Venezolaansche kust, zouden zij aan eene groote Mogendheid den toegang tot La Guayra, de haven van Venezuela, in handen geven.”

En daarop: „Holland is tegenwoordig onder zware geldelijke lasten, en zou wellicht voor een goeden prijs van zijne West-Indische bezittingen afstand willen doen. Hoog zou de prijs zeker moeten zijn, want Curaçao heeft goede handelskansen, vooral sinds opening van het Panama-kanaal. Maar Amerika zou zeker gul kunnen zijn tegenover zijn ouden vriend Holland, en 't geld ware goed besteed, wanneer het een overdracht van de Nederlandsche eilanden aan een Europeesche Mogendheid voorkomen kan.”

***

Een vogel maakt nog geen zomer. En één tijdschriftartikel maakt nog geen politiek plan. Wij wenschen dan ook door op zulk een uitlating de aandacht te vestigen, geenszins alarmistisch te zijn. Wij meenen veeleer, dat een ernstig verlangen van de Vereenigde Staten naar onze West-Indische eilanden geen reden van bestaan heeft en niet bestaat.

Vooral, omdat de Caraïbische macht van Noord Amerika reeds zoo sterk ontwikkeld is, en onze bezittingen daarvoor te weinig beteekenisvol gelegen en gaard zijn. Amerika kan ze, naar 't ons voorkomt, missen.

Voor Nederland daarentegen blijft juist het ongeschonden behoud van zijn koloniaal bezit eene uiterst groote beteekenis houden. Wij staan er immers nog geheel anders voor dan Denemarken. De eigen exploitatie der koloniën zat den Denen niet, —zit ons wel in het bloed. Wij onderhouden wèl overal zelf de handelsbetrekkingen, en hebben dus ook overal wèl eigen handelsbelangen, — al moeten wij juist in de West ons hier nog meer op toeleggen. Anderen het heft over te laten, ligt niet in onze lijn. Onze geheele positie in de wereld is ook geheel samengeweven met het karakter van koloniale mogendheid. Elke inbreuk daarop, zelfs vrijwillig, ware voor Nederland eene capitis diminutio, een verslapping van de ruggegraat. Waar is, als men eenmaal zou beginnen, het eind?

Bovenaangehaald artikel weergevend, willen wij dus in de eerste plaats daar juist *dit* antwoord tegenover stellen.

En in de tweede plaats de verzekering, dat van eenige overdracht aan een andere mogendheid evenmin sprake kan zijn.

Deze inzichten zullen ook in de Amerikaansche kringen wel worden erkend.

Is het dus geene zaak om direct de zorg te vermeerderen, — wel om er de aandacht aan te geven.

Zij geeft een reden, een plicht te meer, om ons ook met die West-Indische bezittingen ijverig te bemoeien. Des te natuurlijker zal de band aan allen voor oogen staan, — des te beter zal het ook voor ons uitkomen. Voor Curaçao is de „Koninklijke” nog laatstelijk voorgegaan.

Ook in die Middellandsche Zee van de Nieuwe Wereld baart de tijd geheel andere mogelijkheden en verhoudingen. Laat 't vast staan, dat Nederland ook in deze ontwikkeling zijn aandeel wenscht te hebben. Maar tevens ook daarin geheel zich zelf te blijven wenscht.

De Amsterdammer. v. H.

Onderwijs.

Naar de „Loc” verneemt, zal op de volgende wijze worden voorzien in het tekort aan onderwijzers in Indië:

De Regeering stelde 100 beurzen voor de onderwijzers beschikbaar, elk van f 800, tot een tweejarige studie voor de hoofdacte in Nederland. De geslaagden zullen zich daarna moeten verbinden voor den dienst in Indië. Voor dit jaar hebben zich reeds 500 liefhebbers aangemeld, terwijl voor de volgende jaren dezelfde maatregel zal worden toegepast.

HAVEN-NIEUWS
VAN 23 JUNI – 7 JULI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Caracas	H Hichborn	28 Juni	La Guayra	28 Juni	New York
Merida	A Johanson	27 „	Maracaibo	27 „	Maracaibo
Maracaibo 1	P W Johnson	30 „	New York	30 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	2 Juli	Maracaibo	2 Juli	La Guayra
Merida	A Johanson	4 „	La Guayra	5 „	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	5 „	Maracaibo	5 „	New York
Philadelphia	G W Goodman	4 „	New York	5 „	La Guayra
Oranje Nassau	G D Nieman	25 „	New York	25 „	Tucacas
Oranje Nassau	G D Nieman	30 Juni	Tucacas	30 Juni	New York
Nickerie	A R Nijboer	30 „	Suriname	30 „	New-York
Mannuel Calvo	J Camellas	28 Juni	Colón	28 Juni	Barcelona
Don Alberto	P Appel	15 „	Maracaibo	21 „	Maracaibo
Grove	H Knudsen	24 „	Norfolk	27 „	Cuba
Gogsjo	J Tarsen	28 „	New Orleans	28 „	Buenos Aires

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Brion V	24 Juni	Maracaibo	*Victoria V*	28 Juni	Vela de Coro
Victoria V	26 „	Velade Coro	*Themis H*	28 „	Vela de Coro
Carlota H	26 „	Maracaibo	*Clara*	28 „	Rio Hacha
Maria H	27 „	Maracaibo	*2a Maria C*	23 „	Rio Hacha
M Leoncita H	28 „	Maracaibo	*Nereida H*	23 „	Pto Cabello
Vesta H	28 „	Bonaire	*Electra H*	23 „	Maracaibo
Frieda H	29 „	S J PtoRico	*America V*	27 „	S J d P Rico
Persy C I	29 „	Aruba	*Victoria*	26 „	Vela de Coro
Rosa Maria H	29 „	Vela de Coro	*Camia H*	28 „	Vela deCoro
Meteor H	29 „	Maracaibo	*Carlota H*	2 Juli	Maracaibo
Nereida H	29 „	Pto Cabello			

1 Later.